

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

סא

עין משפט
נר מצוה

(א) [ג'ל אלטור] (ב) ע"ז נה.
ועמם ק"ה (א) לקמן סו.
(ד) שבת ג' ע"ג.
(ה) שבת סג' ע"ג, (ו) ו"ל
דמ"ג, (ז) ו"ל להלך.
(ח) ודברים י"ג, ט' ודברים
י"ג, ט' ע"ה: לשאר נלמי
ע"ז, וישי' מוסקת
ונחמ"י ד"ה ר"ל ומוספות
חולין ד' ד"ה השומט.

תורה אור השלם

1. השמר לך פן תקשח
אחריהם אחרי השמך
מפניך ופן תדרש
ולא תהיה לאמר איכה
יעבדו הגוים האלה את
אלהיהם ואעשה גם
את: וברם יב ל
2. ולא יחבו עוד את
ובחיהם לשעירם אשר
הם זנים אחריהם חקת
עולם תהיה זאת להם
לדוריהם: ויקרא י"ז
3. לא תעשה לך פסל
ובכל המוקד אשר בשמים
ממעל ואשר בארץ
ממחת לאשר בבית
ממחת לארץ:

שמות ב ג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה למעט
וכי שובחין לה למה ל':

מוסף רש"י

א' יוחנן אמר אסורה.
קסבר מחשבין מעבודה
לעבודה דילפינן חון מפניס
וע"ז ל' ממחשבת פיגול
של פניס, ששחט על מנת
לזרוק דם למזל או לקטיר
איומין למזל וכו' ע"ק
פיגול (חולין פ"ט) ורש"י
לקיש אמר מותרת.
לכילה (נבחים י') לרש
לקס' לא ילפינן, דפניס הוא
דלמזל רחמנא הוהמט על
מנת לזרוק את הדם פיגול
ואכ"כ לא זרק, וז"ל דהי
מחשב מעבודה לעבודה,
מעבודה זו על מנת, אבל
לענין מעבודת כוכבים לא
ע"ז ל' וזוהי אסורה אלא
אם כן שחט מעבודה
כוכבים, ששחטתה עני
עבודת כוכבים או זרק למה
לעבודת כוכבים (נבחים י').
מזין לזובח בהמה
למקדושים.
שעבודתו דרך בזיון לפקלו
באגניס ויה עובדו דרך
כבוד ולא קרינא ביה איכה
יעבדו ואלעשה כן, ואפ"ה
מזין שהוא חייב נבחים
ע"ז אפ"ה שאין ענינותו
בזכותו (ש"ז נ"א), אם אינו
ענין לברכה, לעבודת
כוכבים שעבודתה צריכה,
דהא נפקא לן מליכה יעבדו
(ש"ז) האומר אעבוד
כו', בלחמ מכל השונות
הללו הו' מסות ומייב ויחזון
10. תנאי שקלת
מעלמא. איכתי רולס,
שלין אלה מילת תנאים
שחלקו בך, דלוקי בך
התי' מתימא חזק מנר
ומדא כמר (שבת ג') דלא
מחשבת תנאי דפליגי בייה
נפשיה מה ובע"ז כיצא
י"ט.

אסורה. הבהמה בהגהה ואלע"פ שהשמיטה לאו לעבודת כוכבים היא ואפילו לא זרק למה לעבודת כוכבים נאסרה. וילפינן טעמא בשמיטה חולין [ג'ל] דגמר לה רבי יוחנן ממחשבת פיגול דהיא מעבודה לעבודה להשחט את הזבח על מנת לזרוק את הדם למזל פיגול: **וריש לקיש אמר מותרת.** לא יליף חזן מפניס אין מחשבין מעבודה לעבודה: הניחא. הא דמייית לן זובח ללמד על הכלל ולא מוקמינן לה (ה) האי דרשא לומר שמשחט מעבודה לעבודה הא ניחא לרבי יוחנן דנפקא ליה לענין איתסורי ממחשבת פיגול איכא למימר דלענין איחויבי גברא נמי מהתם יליף ועל כרחין אייתר ליה זובח אלא לר"ל דלא יליף עבודת כוכבים מפיוגול נימא דהאי זובח להכי הוא דלחמ שמשחבין מעבודה לעבודה: העובדי כוכבים העובדין את ההרים מניחא נמסכת ע"ז (דף מה). ההרים מותרין בהגהה דכתיב אלהיהם על ההרים (י) ולא ההרים אלהיהם: **ועובדיהם כספיי.** אע"ג דמוזבן לא מתקרי עבודת כוכבים מיהא הוי. והכא נמי לא ציטא קרא הוילי ושמיטה זורק וזיקה היא והא חשב בשמיטה ע"מ לזרוק הוי ליה כעובד עבודת כוכבים דהא זיקה צלח שמיטה לא סגי הלכך על כרחין אי השתמואה ללמד על הכלל נפקא ליה לא ה"ל למיכתב זובח: איכה יעבדו. דמשמע דכרעה אין שלא דכרעה לא: **למעוטי מאי.** שלא דכרעה מאחר דילפינן בהשתמואה דלפילו אינה עבודת פניס מחייב שלא דכרעה אי נימא למעוטי עבודת בזיון כעבודת כוכבים שעבודתה דרך כבוד כגון פוער עצמו לעבודת כוכבים: **זובחין (י) למה לי למעוטי מהאי קרא:** **הא מהשתמואה נפקא.** שמלמדת על הכלל שזאינו חייב אלף דרך כבוד בהשתמואה: **אלא הא דא"ר אלעזר מניין לזובח נמה.** שהיא עבודת כבוד למקדושים שעבודתה בזיון וה"ה לפעור אם איתא לרבה בר רב מנין שהשתמואה מלמדת על הכלל ל"ל האי קרא להכי מהשתמואה נפקא: **לזובח להכעיס.** ואינו מתכוין לקבלו עליו באלוה וששמיטין קרא דעובר בלאו: **ארכסו ליה טורי.** והלך לבקשן: **האומר אעבוד.** משעה שהסמימיה ונתלעה חייב מיתה דנפקא לן לקמן (ע"ז) מלא תאכזה ולא תשמעו: הא אזה ושמע חייב מיד: **אלך ואעבוד.** שמחוסר הליכה אע"ג דאיכא למימר אדהכי הדר ביה: **גלך ונעבוד.** אע"פ שכלל עצמו עם אחרים וזיהו נמי לא לזייל: **א"ל. מתני' דקתני עובד אין אומר לא: כאומר איני מקבלו עלי.** באלוה: **אלא נעבודה.** עד ששעבדנו לכל כמה דלא פלח ליה אין כאלו אזה ושמע וסיפא דמשמע בהמירה חייב נשקבלו עליו לזהו מיד דכיון דלמזל אעבוד מסתמא קבליה עליה באלוה אי לא פירש כדריא שזיני מקבלו עליו אלא נעבודה: **זואו ועבדוני.** עובה את עצמו עבודת כוכבים ומסית בני אדם לעבדו: **מחייב.** מיתה כמסית: **רבי יהודה אומר לעולם אינו חייב.** כשזיל דבור בלא מעשה אלא צניקת לעבודת כוכבים וזכה ושמע ואמר אעבוד אלך ואעבוד אבל כאומר זואו ועבדוני פטור אלמא טעמא דרבי יהודה במסית אחרים לעצמו טעמא אחרתא הוא דהא צניקת חייבי מחייב דביבוא: **במסית אחרים לעצמו.** במסית אחרים לעצמו שיעבדוהו אי הוי מסית או לא: **לא שמעי ליה.** שהרי הוא אדם כמותם ואפילו הניסתיים לשאר עבודת כוכבים (י) אין ניסמין לעבוד אדם:

עלי. באלוה: **אלא נעבודה.** עד ששעבדנו לכל כמה דלא פלח ליה אין כאלו אזה ושמע וסיפא דמשמע בהמירה חייב נשקבלו עליו לזהו מיד דכיון דלמזל אעבוד מסתמא קבליה עליה באלוה אי לא פירש כדריא שזיני מקבלו עליו אלא נעבודה: **זואו ועבדוני.** עובה את עצמו עבודת כוכבים ומסית בני אדם לעבדו: **מחייב.** מיתה כמסית: **רבי יהודה אומר לעולם אינו חייב.** כשזיל דבור בלא מעשה אלא צניקת לעבודת כוכבים וזכה ושמע ואמר אעבוד אלך ואעבוד אבל כאומר זואו ועבדוני פטור אלמא טעמא דרבי יהודה במסית אחרים לעצמו טעמא אחרתא הוא דהא צניקת חייבי מחייב דביבוא: **במסית אחרים לעצמו.** במסית אחרים לעצמו שיעבדוהו אי הוי מסית או לא: **לא שמעי ליה.** שהרי הוא אדם כמותם ואפילו הניסתיים לשאר עבודת כוכבים (י) אין ניסמין לעבוד אדם:

מאי

רייש לקיש אמר מותרת. פי' בהגהה ולא באכילה דמומר לעבודת כוכבים אסור לכלול משמיטתו אי נמי אפילו באכילה שרי כיון דלא היה מומר מעיקרא ובשמיטה זו הוא דנעשה מומר (י): **איכה יעבדו למעוטי מאי.** ללמדך תקשה ליה איכה יעבדו למעוטי מאי דלמעוטי שלא דכרעה בשאר עבודות לא אינטרין דמוציאה נפקא דוקא עבודת פניס וע"כ איכה יעבדו לרזויי אלא כגון פוער לפעור חורק אכן למקדושים דלא נפקי ליה לא מוציאה ולא מהשתמואה ולי לאו איכה יעבדו ה"א דאפילו דכרעה ענין דרך כיבוד וי"ל דאי השתמואה ללמד יאלה ליידי בשאר עבודות אפילו שלא דרך כבוד כגון פוער לפעור חורק אכן למקדושים נמי לא זורק קרא דמהשתמואה נפקא אע"ג דעבודתה דרך בזיון כיון שעובדין אותה בך וגדולה מזו צ"ל למימר הש"ס בסמוך דנפקא ליה פוער למקדושים מהשתמואה דלכה אינטרין איכה יעבדו אע"ג דלזין עבודתו בך אלא משום דעבודתו דרך בזיון וכ"ש פוער לפעור חורק אכן למקדושים אע"ג דדרך בזיון כיון דעבודתו בך: **מניין זובח בהמה למקדושים.** דמוזבן לאלהים נפקא לן בזובח למכובדים אבל בזובח למבזוים לא ואי"ת אזוהיה שמענו מלא יזבחו עונש מנא ליה בזובח למבזוים ועוין דמוזבן לאלהים שמענו לעיל עונש אבל אזוהיה לזובח שלא דכרעה מנא ליה דהא לעיל גבי השתמואה אינטרין קרא לעונש ואזוהיה שלא דכרעה וי"ל דזובח לאלהים לעונש ולא יזבחו לזוהיה וניחא השמט דקאמר אם אינו ענין לדכרעה דהא כתיב איכה יעבדו דה"ל אם אינו ענין למכובדים דהא כתיב זובח לאלהים וגו' נגוה ענין למבזוים והשמט לכל שלא דכרעה אינטרין לא יזבחו ולא נקט מקדושים אלא אורחיהו צריכה ואי"ת נימא דהני קראי למכובדים אבל למבזוים מנא לן דהא לקמן שלש השתמואות חד אינטרין לכשלא דכרעה דמכובדים ומד לשלא דכרעה דמבזוים וי"ל כיון דגלי קרא גבי השתמואה דלא שני ה"ה בשאר עבודות וכן פי' בקונט' לקמן: **האומר אעבוד.** פי' מהשתמואה חייב דנפקא ליה מלא תאכזה ולא תשמע אליו הא אזה ושמע חייב וקשה דלכתי לא ס"ד האי טעמא עד דמיימי ליה דרבי יוסף אלא היינו טעמא דמקבלו עליו באלוה: **ובר' סבר במסית לעצמו לא שמעי ליה.** תימה נהי דלא שמעי ליה לייחב מיהא כשאר מסית דמחייב דביבוא כשמימין לו עדים ואמרו היאך נניח אלהים חיים ונעבוד עינים ואכניס ואם אין חזר צו חייב משמע ויש לומר דוקא מסית לעבודת כוכבים דשמעי ליה דממשכי בתריה טפי אבל מסית לעצמו לא חזר מסית חייב משום דלא שמעי ליה דאמרי מ"ש איהו מיין ועי"ל דככלה שמעתיין פליגי צניקת והא דקאמרין לעיל היכא דפלחו כ"ע לא פליגי ר"ל צניקת כ"ע לא פליגי דכיון דאי פלחו מחייב על כן יש לחייב המסית דביבואיה במסית לעבודת כוכבים כי פליגי דביבוא צעלמא צניקת כשארמר אין דרבי מאיר סבר דביבוא מילתא הוא ומחייב ניסת ומסיק דניסת לעבודת כוכבים דשמעי ליה אפילו רבי יהודה מודה דמחייב דביבוא כי פליגי במסית לעצמו אי מחייב ניסת או לא אבל במסית פשיטא דמחייב דביבוא:

למה לייחב מיהא כשאר מסית דמחייב דביבוא כשמימין לו עדים ואמרו היאך נניח אלהים חיים ונעבוד עינים ואכניס ואם אין חזר צו חייב משמע ויש לומר דוקא מסית לעבודת כוכבים דשמעי ליה דממשכי בתריה טפי אבל מסית לעצמו לא חזר מסית חייב משום דלא שמעי ליה דאמרי מ"ש איהו מיין ועי"ל דככלה שמעתיין פליגי צניקת והא דקאמרין לעיל היכא דפלחו כ"ע לא פליגי ר"ל צניקת כ"ע לא פליגי דכיון דאי פלחו מחייב על כן יש לחייב המסית דביבואיה במסית לעבודת כוכבים כי פליגי דביבוא צעלמא צניקת כשארמר אין דרבי מאיר סבר דביבוא מילתא הוא ומחייב ניסת ומסיק דניסת לעבודת כוכבים דשמעי ליה אפילו רבי יהודה מודה דמחייב דביבוא כי פליגי במסית לעצמו אי מחייב ניסת או לא אבל במסית פשיטא דמחייב דביבוא:

רבא

א ומי' פ"ח מה' ע"ז
ה"א ע"ש ע"ז י"ד פי' קמה
פ"ח א'
קל ב מ"י פ"ג מה' ג
ב סג' לאין ו'
קלא ג מ"י שם הלכה ג'
קל ב ד ר מ"י שם פ"ה הלכה ה':

קלג א מ"י פ"ה מהל'
עבודת כוכבים הלכה
ה'
קלד ב מ"י פ"ג מהלכה
ה'
קלה ג מ"י פ"ו מהל'
ה'
עבודת הלכה ג:
קלו ד מ"י פ"ח מהלכה
ה'

רבא אמר פטור. אע"ג דצ"ב זן סורר ומורה (לקמן דף ע"ד.) אמר בעבודת כוכבים יהרג ואל יעבור י"ל נהי דחייב למסור עצמו לכתחלה מ"מ היכא דלא מסר את עצמו לא מייחב מיתה ואין לומר דרבה לטעמיה דאמר צ"ב ר' ישמעאל (פ"ו דף נ"ד.) וצ"ל אפי' עבודת כוכבים צניעה נאמר וחי בהן ולא שימות בהן דל"כ הני (כריתות) דמייתי לימא דלמילא כמ"ד בפרק זן סורר ומורה (לקמן דף ע"ד.) יהרג ואל יעבור דפלוגמא דמנאי היא * וי"מ הא דאמר יהרג ואל יעבור היינו נקטם עבודת כוכבים והכא אפירי בעבודת כוכבים שהכל עובדים מאהבה ומיראה דומיא דהמן דמייתי ומתני' דלחד העובד משמע ליה דאפירי כה"ג דלי' עבודת כוכבים לא אפיריך דשמעינן ממתני' דהפוער עצמו לפעור * אע"ג דמכיון לצוויי חייב מיהו הוה דכחן משית הוה מצי לאוקומי נקטם עבודת כוכבים אלא דמשיי שפיר ווא"ת לרבה אמאי לא השתחוה מרדכי להמן וי"ל דלאמר במדרש שהיו נלמדים על לבו אי נמי משום קידוש השם כדלמרינן צירולמי דשעשע (פ"ד) כגון פסוק ולוליינוס אחים שמתן להם מים צורוכים כדעוה ולא קיבלו * ורבה

מאי שנא איהו. להיות אלוה יותר ממני ואין דקאמר ליה לחוכי עליה: **ומסינין.** דקשיין אהדדי הכי מתוקמא רישא דקתני עובד אין אומר לא: **כרבים הניפסיס.** דלפילו נמרו מומלכי והדרי צבה ולא טעו הלכך לא קרינא לא אבה ושמע וסיפא דמתני' צבה ושמע ביחיד הניסת לכיון דנתלצה לאו דעמיה למהדר והוא אבה ושמע ורשמנא חייבי: **והוליא הכוזב יחיד מכלל רבים.** וילך ויעבד וגו' וסקלתס (דברים יז): **ורבים מכלל יחיד.** לדון צפיף הכה מכה (שם יג) דעיר הנדחת: **להחמיר על ממונס.** ושרפת צלש וגו' (שם) חלל יחיד הקל בממונו שלל גזר עליו לצדו: **מני עצמו.** שאין אחר מקימו: **מנא אמנא לה.** דכדנורא וינסת מפי אחרים הוה דמחייב: **הא אבה מפי למסיתו חייב:** **אידי ואידי בניסא מפי אחרים.** ומשכחת לה דלא נתחייב ניסת משום אבה ושמע כגון דלא אמר ליה מקיס שכימי דעבודת כוכבים כיה אוכלת וכן שותה דכיון דלא ידע ביה מילתא דשכימי מהדר קא הדר ציה ולא אבה ושמע: **מנא אמנא לה.** דכי כמזב אבה ושמע דלאמר ליה כן אוכלת וכן שותה משמע: **דכסיב.** פשרת מקיס מאלהי העמים אשר סביבתיים הקרויים אליו או החוקים ממך מה לי קרויים ומה לי רחוקים ולמה הזכיר קרוב ורחוק אלא מפני שדרבו של מקיס לדבר על עבודת כוכבים רחוקה שאינו מכיר בה ומוציא צפיו השקר ואומר כן אוכלת וכן שותה לפיכך איז אומר לך הסמכל בעבודת כוכבים הקרויות לך ומראה שאין בהם ממש ומתן אמה למד טיבין של רחוקים. אלמא קרא דלאמר ליה כן אוכלת כמזב: **רצ אמר סיפא.** דמחייב בלמירה ציראל מומני' לכיון דקבל עליה תו לא הדר ציה שהרי הופקד בכך: **רבינא אמר.** לעולם ציראל גמור וכולה ממני' נחם טעמא ומנא רישא עובד וסיפא אומר ולא זו אף זו קמי כלומר ולא עובד בלבד אמרו אלא אף אומר חייב: **מאהבה ומיראה.** מאהבת אדם ומיראת אדם ולא משנה בלבו באלהות: **חייב.** צמוד ובהתראה צמיה וצווג דכצור מותר לעשות כן חייב בתעלות: **פטור.** צין צמוד צין צווג

מ"ש איהו מינן רידן ואין דקאמרי אהוכי עליה ומתני' כאן ביחיד הניסת כאן ברבים הניסתים יחיד לא מימלך ומעי בתריה רבים מימלכי ולא טעו בתריה אמר רב יוסף מנא אמינא לה דכתיב ילא תאבה לו ולא תשמע אליו * הא אבה ושמע חייב אייתיביה אבוי מי שאני בין ניסת דרבים לניסת יחיד והתניא כי יסיתך אחיך בן אמך אחר יחיד הניסת ואחר רבים הניסתים והוציא הכתוב יחיד מכלל רבים ורבים מכלל יחיד יחיד מכלל רבים להחמיר על גופו ולהקל על ממונו רבים מכלל יחיד להקל על גופם ולהחמיר על ממונם בהא מילתא הוא דשאני אבוי בכל מילי כי הדדי צניהו אלא אמר אבוי כאן בניסת מפי עצמו כאן בניסת מפי אחרים מפי עצמו מימלך מפי אחרים גריר בתריהו אמר אבוי מנא אמינא לה דכתיב לא תאבה לו ולא תשמע אליו הא אבה ושמע חייב רבא אמר אידי ואידי בניסת מפי אחרים הא דא"ל כך אוכלת כך שותה כך מטיבה כך מריעה הא דלא א"ל כך אוכלת כך שותה כו' אמר רבא מנא אמינא לה דכתיב * מאלהי העמים אשר סביבותיכם הקרויים אליו וגו' מה לי קרובים ומה לי רחוקים הכי קא"ל מטיבותן של קרובים אתה למד מה טיבותן של רחוקים מאי לאו דאמר ליה כן אוכלת כך שותה כך מטיבה כך מריעה ש"מ רב אשי אמר סיפא בישראל * מומר רבינא אמר לא זו אף זו קתני אייתמר העובד עבודת כוכבים ומיראה אבוי אמר חייב רבא אמר פטור אבוי אמר חייב רבא פלחה רבא אמר פטור אי קבליה עליה באלוה אין אי לא לא: **סימן עב"ד ישתחוה למשי"ח: ואמר אבוי מנא אמינא לה דתנן העובד עבודת כוכבים אחד העובד כו' מאי לאו אחר העובד מאהבה ומיראה ורבא אמר לך לא כדמרתין רבי ירמיה * אמר אבוי מנא אמינא לה דתניא ילא תשתחוה להם להם אי אתה משתחוה אבל אתה משתחוה לאדם כמותך יכול אפילו נעבד כהמן ת"ל ילא תעבדם והא המן מיראה הוה נעבד ורבא כהמן ולא כהמן כהמן גופיה עבודת כוכבים ולא כהמן דאילו המן מיראה והכא לאו מיראה ואמר אבוי מנא אמינא לה דתניא * כהן משיח בעבודת כוכבים רבי אומר בשגגת מעשה וחכמים אומרים בהעלם דבר יושון שבשעירה כחיד יושון שאין מביא אשם תלוי * הא שגגת מעשה דעבודת כוכבים ה"ד אי קסבר בית הכנסת הוא והשתחוה לו הרי לבו לשמים אלא דהוא אנדרטא והשתחוה לו אי קבליה עליה באלוה מויד הוא ואי**

דלאו כלום עבד: **אחד העובד.** והלא המוצח והמקטיר עובדין הן אלא הכי קאמר אחד העובד ואפילו מאהבה ומיראה אחד המוצח לשם אלהות דתנא סיפא לגלוי עליה דרישא דמאהבה ומיראה הוא ואפילו הכי חייב: **כדסינן ר' ירמיה.** אחד העובד כל עבודה שהיא דרכה צך ואחד המוצח שלא כדרכה ולעולם רישא וסיפא לשם אלהות: **ולא העבדס.** ימירא הוא: **נעבד כהמן.** עשעה עצמו עבודת כוכבים כדלמר בגמילה (דף י"ט.) דלי לאו הכי לא הוה מרדכי מתגרה צו והיה כורע ומשתחוה לו: **והא המן.** מיראת המלך הוה פלחי ליה דכתיב (שם) כי כן צוה לו המלך וקתני דלא: **ודלא כהמן.** דקתני * יכול אפילו נעבד כהמן לאו למיסר מיראה אלא למיסר אדם העובד לשם עבודת כוכבים שלא מיראה למסגד ליה נקטם והאי דנקט המן משום דעשה עצמו עבודת כוכבים הוא: **כהן משוח.** צקרנן עבודת כוכבים: **ר' אומר בשגגת מעשה.** אפילו לא נעלם ממנו איסור עבודת כוכבים אלא שגג במעשה חייב. **ואע"ג** דצאחר מלות אין מביא קרבן האמור צו אלא א"כ נעלמה ממנו הלכה דכתיב גבי חטאת צבור (ויקרא ד) ונעלם דבר כגון חורו צ"ד שחלל מותר ועשו ע"י העלמתן דצפר כהן משוח כמזב (שם) לאשמת העם הרי משוח כצבור אפילו הכי בעבודת כוכבים שקרבנו שוה לשאר יחידים דקתני ואזיל מחייב בשגגת מעשה בלא העלם דבר. ולקמן מפרש האי שגגת מעשה הכי דמי: **וחכ"ל.** אף כהן אינו חייב אלא בהעלם דבר. ובהוריות פ"ב (דף יז) ילפינן טעמא דקרא: **ושון שבשעירה כחיד.** ואפילו לרבנן דלא משוי ליה כשאר יחיד לענין להתחייב בלא העלם דבר מודים הן שאין קרבנו בעבודת כוכבים חלוק משאר יחיד שמביא שעירה דכתיב גבי קרבן עבודת כוכבים בפרשת שלח לך (במדבר טו) ואם נפש אחת יחיד ואחד נשאי ואחד משוח (שם) משמע ואע"פ שגביא חלוקין מן היחידים צאחר מלות שהנשאי מביא שעיר זכר ונאכל וכהן משוח פר ונשקר והיחיד מביא כשבה או שעירה בעבודת כוכבים שוין הן: **ושון שאינו מביא אשם תלוי.** על שום לא הוה שבתורה משום דגבי אשם תלוי כתיב (ויקרא ה) על שגגתו אשר שג משמע מי שמביא חטאת על הודע דשגגת מעשה מביא אשם תלוי על לא הוה ילא משוח שאין מביא חטאת אלא בהעלם דבר ואשמעינן הכא אפילו רבי דלמר שיש לך קרבן שהמשוח חייב בשגגת מעשה מורה הוא שאין מביא אשם תלוי. **וצמס' הוריות (א) יליף** מקרא מדכתיב צלשם תלוי (ויקרא ה) שגגתו שגגתו מרי זמני מי שכל חטאו בשגגה ילא משוח שאין כל חטאו בשגגה שהרי צאחר מלות צריך העלם דבר: **שגגת מעשה.** בלא העלם דבר ה"ד: **הרי לבו לשמים.** ולא השתחוה זה לעבודת כוכבים לא מויד ולא שוגג הוא * אלא לשמים שהרי לשמים נתכוין ואפילו היה יודע שזה הבית עבודת כוכבים הוא והוא משתחוה צמוכו לשמים אין כהן עונש שהרי אף משתחוה לבית הכנסת לא לבית הוא משתחוה אלא למי ששכן שמו עליה: **אלא דהוא אנדרטא ומויד ליה.** שראה דמות * שהיו רגלין לעשות צדמות המלך והרואה אותו משתחוה לו לכבוד המלך ופעמים שעובדין אותו וזה ראה אחד שהיה נעבד ולא ידע שהוא נעבד ונעבד והשתחוה לו לשם עבודת כוכבים מויד הוא: ואי

ואי

(א) [כפ"ט: משומד].
(ב) שנת ע"ג. [מרימות ג.].
(ג) [ואמר רש"י].
(ד) הוריות ג. (ה) שנת ע"ג:
כריתות ג. (ו) כפ"ט:
משומד. (ז) ז"ל אחר ד"ה נעבד. (ח) והא דקתני רש"י. (ט) שגגתו שגג רש"י. (י) כפ"ט ליתא הוה. (יא) כפ"ט: גלס. (יב) ז"ל ברימות. (יג) וע"י חוס' שנת ע"ג.

תורה אור השלם
1. לא תאבה לו ולא תשמע אליו ולא תחוט עיניך עליו ולא תחמל ולא תבכה עליו:
דברים יג ט
2. כי יסיתך אחיך בן אמך או בן אביו או אחת חוקיך או רעך אשר בנפשך בפתור לאמר נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעת אתה ואבותיך:
דברים יג ז
3. מאלהי העמים אשר סביבותיכם הקרויים אליו או החוקים ממך מקצה דארץ ועד קצה הארץ:
דברים יג ח
4. לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אני יי אלהיך אל קנא פקר עין אבת על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי:
שמות כ ד

גליון הש"ס
תוס' ד"ה רבא. י"ח הא דאמר. ע"ל סה ע"ל תולדיה הולא יושון: **כא"ה** אע"ג דבבבין לבויה. ע"ל סה ע"ל מוס' ד"ה אע"ג:

הגרות הב"ח
(א) רש"י ד"ה ושוין כו' ואחד משוח במשמע:

מוסף רש"י
מטיבותן של קרובים אתה למד מה טיבותן של רחוקים. כן אין ממש ממש כקרויים. כן אין ממש כרחוקים ודברים יג ח. רבי אומר בשגגת מעשה. לחודים. והכתיב אומרים בהעלם דבר. כלומר עס שגגת מעשה כשאר מלות הוריות ז. הרי לבו לשמים. דלי נמי צמית עבודת כוכבים השתחוה לשמים לאו אפסורא עבד וליכל חטאת (כריתות ג. וכוונת שבת ע"ג.) אנדרטא. צורת המלך ששכן לביתו המלך והשתחוה לה ולא לשם אלהות: שבת ע"ג.

